

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419203631
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6419203631.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďurianana a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa I. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXX/X, XXX XX E. nad E., zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, dieťa rodičov otca G. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXX/X, XXX XX E. nad E., zastúpený advokátkou JUDr. Janom Šáľkovou, ml., so sídlom Bystrická 101, 966 81 Žarnovica a matky Bc. X. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. XX, XXX XX X., prechodne bytom H. 2, 97X XX G. G., zastúpená advokátkou JUDr. Luciou Filipkovou, so sídlom Sládkovičova 26, 974 05 Banská Bystrica, v konaní o návrhu otca na zmenu výkonu rodičovských práv a povinností a na zvýšenie výživného o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 27P/42/2019-309 z 15. októbra 2020, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v VII. výroku o povinnosti matky uhradiť znalkyni K.. S. E., K.. znalečné vo výške XXX,XX € do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku potvrdzuje.
- II. Otcovi náhradu trov odvolacieho konania voči matke nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom z 15. októbra 2020 zamietol návrh otca na zákaz styku matky s maloletým I. Y. a zamietol aj návrh otca na zvýšenie výživného. Rodičom maloletého dieťaťa uložil výchovné opatrenie vo forme povinnosti podrobiť sa kurzu rodičovskej terapie a poradenstva za účelom osvojenia si princípov zodpovedného rodičovstva minimálne po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Výchovné opatrenie uložil aj maloletému I. Y. na nevyhnutne potrebný čas plynúci od právoplatnosti rozsudku, v rámci ktorého sa musí maloletý podrobiť psychoterapii zameranej na vzťah rodič - dieťa. Styk matky s maloletým I. upravil až na dobu po uplynutí 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku tak, že je oprávnená sa s maloletým I. stykať každý druhý kalendárny týždeň v deň určený psychológom a koordinátorom referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica. Svojím rozhodnutím zmenil rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom z 25.06.2015 č. k. 6P/2/2015-38 v spojení s opravným uznesením zo 04.12.2015 č. k. 6P/2/2015-52 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17.03.2016 č. k. 16CoP/12/2016-61 v časti úpravy styku matky s maloletým I..

1.1 Otcovi priznal nárok na náhradu trov konania (voči komu, je možné vyvodiť iba z nasledujúceho výroku - poznámka odvolacieho súdu) spojených s účasťou na pojednávaní konanom 12. mája 2020 vo výške 114,52 €, ktoré je matka povinná uhradiť na účet právnej zástupkyne otca.

1.2 V konaní ustanovenej znalkyni K.. S. E., K.. priznal znalečné (opäť bez označenia povinnej osoby - poznámka odvolacieho súdu) za podaný znalecký posudok č. XX/XXXX v plnom rozsahu. Znalčka si za podaný znalecký posudok vyúčtovala znalečné 762,34 € podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 491/2004 Z. z. o odmenách a náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov. Uznesením z 20. apríla 2020 uložil súd prvej inštancie podľa § 49 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „C. m. p.“) otcovi povinnosť zložiť

preddavok na trovy dôkazu vo výške 300,- €. Znalečné bolo čiastočne uhradené zo zloženého preddavku otcom dieťaťa. Na úhradu zvyšnej časti znalečného zaviazal súd prvej inštancie oboch rodičov v jednej polovici s odôvodnením, že za aktuálny stav v rodine sú rovnakou mierou zodpovední obaja rodičia. Je preto spravodlivé, aby obaja rodičia znášali trovy spojené so znaleckým dokazovaním v rozsahu 50 %. Matku, ktorá preddavok na trovy dôkazu nezložila, zaviazal súd prvej inštancie na úhradu polovice vyúčtovanej sumy znalečného vo výške 381,17 € (výrok č. VII.) a otcovi uložil povinnosť zaplatiť zostávajúcu časť znalečného v sume 81,17 € po odpočítaní už uhradeného preddavku 300,- € v súlade s § 55 C. m. p.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie iba v časti VII. výroku o povinnosti uhradiť znalkyni K.. S. E., K.. znalečné vo výške 381,17 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku napadla odvolaním matka maloletého. S odvolaním sa na odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“) navrhla zmeniť v napadnutej časti rozsudok súdu prvej inštancie tak, že otec maloletého dieťaťa bude povinný znášať trovy dôkazu v celom rozsahu, eventuálne, aby odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku VII. výrok rozsudku súdu prvej inštancie zrušil a vec v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na nové rozhodnutie.

2.1 S uloženou povinnosťou hradiť trovy dôkazu matka nesúhlasila z dôvodu, že návrh na zmenu výkonu rodičovských práv a povinností v časti úpravy styku matky s maloletým dieťaťom a návrh na zvýšenie výživného podal otec 29.10.2019. Otec navrhol, aby súd nariadil matke podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu, prípadne, aby zväzil nariadenie znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológie (4. strana návrhu na začatie konania) a táto skutočnosť je potvrdená aj vyjadrením právnej zástupkyne navrhovateľa na pojednávaní dňa 03.03.2020 (4. strana zápisnice o pojednávaní). Skutočnosť, že otec inicioval znalecké dokazovanie preukazuje ods. 7 odôvodnenia uznesenia Okresného súdu Žiar nad Hronom z 20. apríla 2020, ktorým konajúci súd zaviazal otca na zloženie preddavku na trovy dôkazu (znaleckého dokazovania). Matka neiniciovala konanie vo veci samej ani vykonanie dôkazu - znaleckého dokazovania. Na základe uvedeného nie je možné považovať za spravodlivé, aby matka bola zaviazaná na úhradu trov dôkazu vo výške 50 %.

2.2 Úhradu trov dôkazu nedovoľujú ani jej osobné a majetkové pomery. V konaní bolo preukázané, že z objektívnych dôvodov prišla o príjem, ktorý jej bol vyplácaný zamestnávateľom zo závislej práce a v súčasnosti jej jediný príjem tvorí dávka materského, nakoľko od 11.10.2020 v súvislosti s rizikovou graviditou nastúpila na materskú dovolenku a príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie vo výške 39,- € mesačne. Dávka materského sa určuje rozhodnutím Sociálnej poisťovne spätne a ku dňu podania odvolania jej takéto rozhodnutie doručené nebolo. Matka má vyživovaciu povinnosť k dvom maloletým deťom a vzhľadom na blížiaci sa termín pôrodu 20.11.2020 jej vznikne ďalšia vyživovacia povinnosť. Súd mal posúdiť povinnosť matky hradiť trovy konania aj podľa ustanovení § 49 ods. 3 a § 54 C. m. p.

3. Vo vyjadrení k odvolaniu matky otec popieral, že by jediný, kto inicioval vykonanie znaleckého dokazovania, bol otec. Vykonanie znaleckého dokazovania bolo v záujme oboch účastníkov a bolo nevyhnutné na preukázanie skutočností, ktoré uviedli obaja účastníci počas konania. Súd prvej inštancie v uznesení o nariadení znaleckého dokazovania z 20. apríla 2020 uvádzal, že na objektívne rozhodnutie vo veci je potrebné vykonať znalecké dokazovanie za účelom posúdenia osobnosti rodičov a maloletého a za účelom určenia vhodnej úpravy styku maloletého s matkou a zistenie, či zákaz styku navrhovaný otcom je namieste. Otec navrhol ako jeden z dôkazov znalecké dokazovanie, pokiaľ to súd uzná za vhodné, avšak matka tento dôkaz nenamietala. Podrobila sa znaleckému dokazovaniu a bez neho nebolo možné v konaní pokračovať.

3.1 Konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých je konaním, ktoré môže súd začať aj bez návrhu a nie je viazaný procesnými úkonmi strán. V takomto konaní môže súd vykonávať aj také dôkazy, ktoré nebudú stranami navrhnuté, ale zároveň ktorými bude preukázané, čo je alebo nie je v prospech maloletého. Otec má za to, že ak by aj on nenavrhol vykonanie znaleckého dokazovania, súd by toto nariadil, lebo tento postup navrhoval kolízny opatrovník. Bez znaleckého dokazovania by súd nemal adekvátny podklad pre rozhodnutie vo veci.

3.2 Neobstojí ani argumentácia matky, že z objektívnych dôvodov prišla o príjem a že otec inicioval konanie. Otec bol povinný toto konanie iniciovať, keď matka svojím prístupom spôsobila maloletému vážny psychický stav a nechcela akceptovať jeho odmietavý postoj.

3.3 Generálna klauzula o náhrade trov podľa C. m. p. je, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ C. m. p. neustanovuje inak (§ 52). Výnimku z generálnej klauzuly, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov mimosporového konania vymedzuje všeobecne § 55 C. m. p.,

podľa ktorého môže súd náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Súd prvej inštancie práve toto ustanovenie použil, čo aj riadne zdôvodnil. Otec považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne a navrhuje ho potvrdiť. Uplatňuje si náhradu trov odvolacieho konania.

4. Na vyjadrenie otca zareagovala matka podaním z 21.12.2020, v ktorom zopakovala dôvody odvolania a oponovala otcovi, že nebolo v konaní preukázané, že by ona zavinila u maloletého I. vážny psychický stav alebo odmietanie dieťaťa neakceptovala. Takáto skutočnosť nevyplýva z rozhodnutia konajúceho súdu vo veci samej ani z vykonaného dokazovania. Naopak, z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že matka z objektívnych dôvodov prišla o príjem a že za psychický stav maloletého I. je zodpovedný aj otec maloletého. Za spravodlivé považuje, aby trovy znaleckého dokazovania znášal ten účastník konania, ktorý tento procesný dôkazný návrh vzniesol.

4.1 Nesúhlasí s návrhom otca na prisúdenie náhrady trov odvolacieho konania. Existujú dôvody hodné osobitného zreteľa pre neuloženie povinnosti matke nahradiť trovy konania otcovi. Dňa 26.11.2020 sa jej narodilo dieťa, maloletý Q. N., s ktorým je aktuálne na materskej dovolenke.

5. Krajský súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní matky podľa § 34 C. s. p. prejednal odvolanie matky bez nariadenia odvolacieho pojednávania z dôvodu, že odvolaním napadla matka maloletého len časť výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým jej bola uložená povinnosť zaplatiť znalkyni znalečné vo výške 381,17 € a pre rozhodnutie o tomto odvolaní nebolo potrebné doplniť ani zopakovať dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie. Zákonné podmienky pre prejednanie veci na odvolacom pojednávaní podľa § 385 ods. 1 C. s. p. splnené neboli. I keď vo veci starostlivosti súdu o maloletých nie je odvolací súd viazaný rozsahom odvolania (§ 65 C. m. p.), nebol dôvod bez opravného prostriedku účastníkov zasahovať do zvyšnej časti výroku rozsudku súdu prvej inštancie. Správnosť rozhodnutia okresného súdu iba v napadnutej časti skúmal odvolací súd po oboznámení sa s obsahom celého spisu nielen z hľadiska matkou uplatnených odvolacích dôvodov, keď podľa § 66 C. m. p. vo veci starostlivosti súdu o maloletých nie je odvolací súd viazaný ani odvolacími dôvodmi. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti za vecne správny, z tohto dôvodu bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti VII. výroku podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdené a na návrh otca maloletého v súlade s § 57 C. m. p. rozhodol odvolací súd o trovách odvolacieho konania.

6. Otec maloletého podal vo veci samej návrh na zmenu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu v časti úpravy styku matky s maloletým a návrh na zvýšenie výživného a súčasne aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal zákazu styku matky s maloletým I., v ktorom uviedol, že naposledy rozhodol Okresný súd Žiar nad Hronom o úprave styku matky s maloletým rozsudkom č. k. 6P/2/2015-38 z 25.06.2015, ktorý sa stal právoplatným v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoP/12/2016-61 zo 17. marca 2016, kedy bol upravený styk matky s maloletým Šimonom na každú párnú sobotu a každú párnú nedeľu v kalendárnom mesiaci od 10.00 hod. do 15.00 hod. za prítomnosti otca v mieste jeho bydliska. Úpravu styku podľa ostatného rozhodnutia považoval otec za nevyhovujúcu z dôvodu, že matka právo na styk so synom nevyužívala, napriek tomu podala návrh na výkon rozhodnutia, o ktorom koná Okresný súd Žiar nad Hronom pod sp. zn. 9Em/1/2019. Tvrdil, že matka svojím správaním dostáva syna do psychickej nepohody. So synom sa nestretla 4,5 roka a nechce akceptovať, že pre syna je cudzím človekom. Zákaz styku alebo jeho obmedzenie na minimum a prítomnosť otca označoval otec za nevyhnutnú z dôvodu, že sa matka v minulosti správala voči otcovi agresívne, zaútočila na neho v budove súdu a otec má obavy, že by sa rovnakým spôsobom mohla správať matka aj k synovi. V dôsledku správania sa matky musel s maloletým vyhľadať pomoc psychológa. Navrhol, aby bolo matke uložené podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu alebo aby súd zväzil nariadenie znaleckého dokazovania z odboru psychológie, nakoľko matka odmieta akceptovať skutočnosť, že dieťa ju odmieta, lebo ju nepozná a vytvára nátlak na syna v podobe výkonu rozhodnutia a trestných oznámení na otca.

7. Na žiadosť súdu šetril v rodine maloletého kolízny opatrovník, ktorý v správe z tohto šetrenia zo dňa 06.02.2020 uviedol, že vykonal pohovor aj s maloletým I. o tom, ako trávi čas, kto sa s ním pripravuje do školy, o jeho vzťahu s matkou, ktorá ho „klame, neprichádza na dohodnuté stretnutia, nechce s ňou mať nič spoločné, nechce ju volať ani mama, je na ňu nahneváný, nechce sa s mamou rozprávať ani telefonicky, na posledné stretnutie mu mama nič nedoniesla, stretli sa v reštaurácii, kde mama používala vulgárne slová. Chce, aby im mama dala pokoj, aby ich neterorizovala SMS-kami“. Zo šetrenia kolízny opatrovník záveroval, že tvrdenia rodičov o tom, z akého dôvodu sa maloletý takto vyjadruje o matke,

sú protichodné. Otec tvrdí, že sa matka pred synom nevhodne správa, matka, že syn je pod vplyvom otca. Kolízny opatrovník nevedel určiť nakoľko je zachovaná citovaná väzba medzi dieťaťom a matkou, preto navrhol súdu, aby sa k styku matky s dieťaťom vyjadril súdny znalec.

8. Pojednávania dňa 03.03.2020 sa matka nezúčastnila. Vec prejednal súd prvej inštancie bez prítomnosti matky a pojednávanie odročil na nový termín za účelom výsluchu matky a uložil účastníkom, aby do nasledujúceho pojednávania predložili súdu písomne otázky, ktoré chcú adresovať znalcovi vzhľadom na to, že na základe predbežného právneho posúdenia zo strany súdu je potrebné vo veci vykonať znalecké dokazovanie. Znalecké dokazovanie bolo nariadené uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 27P/42/2019-174 z 20. apríla 2020, ktorým bola do funkcie znalkyne ustanovená K. S. E., K., znalkyňa z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, poradenská psychológia a jej úlohou bolo posúdiť osobnosť otca matky a maloletého, charakterizovať ich vzájomný vzťah, posúdiť, či maloletý dokáže zaujať objektívny postoj k svojim rodičom alebo je pri tvorbe názoru ovplyvnený niektorým z rodičov. Znalčka mala zistiť, či existujú dôvody, pre ktoré by sa mal zakázať styk matky s maloletým a v prípade, ak dôvody na zákaz styku matky s maloletým neexistujú, aby znalčka uviedla, akým spôsobom by sa mal styk matky s maloletým realizovať. Odôvodnenie tohto rozhodnutia je rozporné, keď v bode 1 súd prvej inštancie uviedol, že po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že na objektívne rozhodnutie vo veci je potrebné vykonať znalecké dokazovanie a preto za účelom posúdenia osobnosti rodičov a maloletého, ako aj za účelom určenia vhodnej úpravy styku maloletého s matkou, resp. zákaze styku maloletého s matkou pribral do konania znalčku z odboru psychológia. V 5. odseku opäť prezentuje súd prvej inštancie svoj záver o nutnosti ustanoviť do konania znalčku z dôvodu, že rozhodnutie v danej veci závisí od posúdenia skutočností, ktoré vyžadujú vedecké poznatky a pre zložitosť posudzovaných otázok nepostačuje odborné vyjadrenie. Uloženie povinnosti otcovi maloletého zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania podľa § 49 C. m. p. odôvodnil súd prvej inštancie tým, že potreba vykonať dôkaz znaleckým skúmaním vznikla na základe návrhu otca vo veci samej, ktorým žiadal vysloviť zákaz styku maloletého s matkou, resp. jeho obmedzenia. K záveru o potrebe vykonať vo veci znalecké dokazovanie podľa dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie po sociálnom šetrení dospel aj kolízny opatrovník maloletého dieťaťa. Otec podľa názoru prvoinštančného súdu nespĺňa podmienky na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, z tohto dôvodu mu uložil povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu vo výške 300,- €.

8.1 Znalčka bez psychiatrického vyšetrenia matky nedokázala odpovedať na otázku položenú súdom, či existujú dôvody, pre ktoré by sa mal zakázať styk matky s maloletým. Uviedla však zistené známky patologických fenoménov v štruktúre osobnosti matky odôvodňujúce vyšetrenie u psychológa. Znalčka vzhľadom na dlhodobu disharmonický až antagonistický vzťah medzi rodičmi odporučila okrem znaleckého psychiatrického vyšetrenia matky, aby sa obaja rodičia zúčastnili kurzu rodičovskej terapie s intenzívnou individuálnou zložkou a paralelne prebiehajúcu psychoterapiu u maloletého so zameraním na vzťah rodič - dieťa. Súdu odporučila znalčka, aby sa dovtedy vzťah medzi matkou a synom postupne budoval za prítomnosti psychológa referátu poradensko-psychologických služieb úradu práce. Za pôvod negatívneho názoru maloletého na matku označila výchovné prostredie otca, od ktorého má maloletý informácie o svojej matke, ale aj sporadické vlastné negatívne zážitky maloletého z osobného a telefonického kontaktu s matkou (ktoré maloletý nevedel dostatočne konkretizovať, okrem jedného prípadu).

9. Znalečné vyúčtovala znalčka za podaný znalecký posudok sumou 762,34 €, z ktorých časť bola krytá preddavkom vo výške 300,- € zloženého otcou maloletého. Uznesením č. k. 27P/42/2019-272 z 9. septembra 2020 nariadil okresný súd účtovníčke Okresného súdu Žiar nad Hronom, aby preddavok vo výške 300,- € poukázala znalčkyni a na úhradu zvyšnej časti znalečného zaviazal súd prvej inštancie oboch rodičov v rozhodnutí vo veci samej.

10. I keď súd prvej inštancie návrh otca na zákaz styku matky s maloletým I. zamietol, vykonané znalecké dokazovanie malo bezpochyby vplyv na rozhodnutie súdu vo veci samej, keď na základe doporučenia znalkyne súd uložil obom rodičom aj maloletému I. výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 2 písm. d) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a vyhovel alternatívnemu návrhu otca na obmedzenie styku matky s maloletým, avšak až po uplynutí 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku, kedy bude matka oprávnená sa stretávať s maloletým I. iba každý druhý kalendárny týždeň v deň určený psychológom a koordinátorom referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica.

10.1 Po porovnaní výroku rozhodnutia s jeho odôvodnením možno konštatovať rozpor výroku rozhodnutia a jeho odôvodnenia, keď výrokom I. súd prvej inštancie návrh otca na zákaz styku matky s maloletým I. zamietol, XI. výrokom rozsudku vyslovil, že mení rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom z 25.06.2015 č. k. 6P/2/2015 v časti úpravy styku matky s maloletým I. a táto zmena podľa bodu V. výroku nastáva až po uplynutí 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku, ale podľa dôvodov rozhodnutia (bod 47) mienil súd prvej inštancie až po podrobení sa odbornej terapii zo strany rodičov a maloletého po uplynutí 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku postupne obnovovať vzťah medzi synom a matkou za pomoci psychológa referátu poradensko-psychologických služieb úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Z dôvodov rozhodnutia nie je zistiteľné, ako sa majú účastníci pri úprave styku správať v období od právoplatnosti rozsudku súdu prvej inštancie do uplynutia 6 mesiacov, či sa matka naďalej môže s maloletým stretávať v zmysle rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom z 25.06.2015 č. k. 6P/2/2015-38 a Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17.03.2016 č. k. 16CoP/12/2016-61.

10.2 Rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej nenapadol odvolaním žiaden z účastníkov. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je len časť výroku rozsudku okresného súdu, ktorým súd rozhodol, že aj matka je povinná sa podieľať na úhrade znalečných trov v rovnakom rozsahu ako otec dieťaťa. Zistenia v bodoch 6 - 10.1 uvádza odvolací súd len v súvislosti so špecifickou námietkou odvolateľky, že znalecké dokazovanie bolo nariadené len na návrh otca maloletého dieťaťa, ktorý by z tohto dôvodu mal znášať trovy dôkazu v celom rozsahu.

11. Z odôvodnenia uznesenia súdu prvej inštancie o pribratí znalca do konania, odôvodnenia rozsudku vo veci samej (bod 40 odôvodnenia) a predbežného právneho posúdenia veci konajúcim sudcom na pojednávaní dňa 03.03.2020 odvolací súd konštatuje, že znalecké dokazovanie nebolo nariadené len na návrh otca maloletého, potrebu jeho vykonania nastolil kolízny opatrovník dieťaťa a odbornú pomoc pri rozhodnutí o návrhu otca potreboval predovšetkým súd prvej inštancie.

12. Osobitným výrokom č. VI. súd prvej inštancie rozhodol o nároku znalkyne K.. S. E., K.. na znalečné za podaný znalecký posudok č. 42/2020 v plnom rozsahu (v ktorom neuviedol, voči komu tento nárok priznáva) a rozhodnutie o priznaní znalečného znalkyni odôvodnil ustanovením § 260 C. s. p. a ustanoveniami zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ustanoveniami vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 491/2004 Z. z. o odmenách a náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov.

13. V bode 53, 54 a 55 odôvodnenia cituje súd prvej inštancie ustanovenia § 52, § 54 a § 55 Civilného mimosporového poriadku, ktoré sa však vzťahujú k výrokom IX. a X. rozsudku, ktorými priznal súd prvej inštancie otcovi nárok na náhradu trov konania spojených s účasťou na pojednávaní konanom 12. mája 2020 v plnom rozsahu (opäť bez uvedenia, voči komu je tento nárok priznaný) a matke uložil povinnosť nahradiť otcovi trovy konania spojené s účasťou (koho?) na pojednávaní dňa 12. mája 2020 vo výške 114,52 € na účet právnej zástupkyne otca. Povinnosť matky podieľať sa na úhrade znalečného nie je odôvodnená s odkazom na žiadne zákonné ustanovenie, iba všeobecne, že „za súčasný stav sú rovnakou mierou zodpovední obaja rodičia, okresný súd považoval za spravodlivé, aby obaja rodičia znášali trovy spojené so znaleckým dokazovaním v rozsahu 50 %“.

14. Konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých je konaním, ktoré sa prejednáva podľa ustanovení Civilného mimosporového poriadku, ktorý v článku 6 základných princípov zakotvuje povinnosť súdu na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí. Táto povinnosť súdu je osobitne zdôraznená aj v § 35 C. m. p. (súd je povinný zistiť skutočný stav veci) a v § 36, kde je zopakovaný článok 6 základných princípov C. m. p. pod nadpisom „Niektoré ustanovenia o dokazovaní“. Týmito ustanoveniami zákona je vyjadrené, že v konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku musí súd zisťovať materiálnu pravdu a nespoliehať sa len na iniciatívu účastníkov pri navrhovaní dôkazu, ale sám má dôkazy vyhľadávať a v prípade potreby vykonať. V konaniach vo veci starostlivosti súdu o maloletých neustanovuje Civilný mimosporový poriadok, že by trovy konania platil štát, ako napríklad v konaní o dedičstve podľa § 50 ods. 4 C. m. p. alebo v konaní o spôsobilosti na právne úkony v zmysle § 251 ods. 1 C. m. p. K trovám dôkazu v civilných mimosporových konaniach sa vzťahuje podľa názoru odvolacieho súdu len ustanovenie § 49 ods. 2 a 3 C. m. p., ktoré umožňuje účastníkom, u ktorého nie sú splnené podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov uložiť povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu, ktorý navrhol alebo ktorý nariadil súd o skutočnostiach ním uvedených alebo v jeho záujme. Súd prvej inštancie s odkazom na toto zákonné ustanovenie uložil otcovi maloletého povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu majúci za to, že u neho nie sú

splnené podmienky na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov (k osobným a majetkovým pomerom matky sa v uznesení o nariadení znaleckého dokazovania nevyjadruje), čo ale neprejudikuje, že by aj v konečnom dôsledku mal trovy dôkazu hradiť otec dieťaťa. Ako už uviedol odvolací súd v bode 11 znalecké dokazovanie nebolo nariadené len na návrh otca, jeho potrebu vyvodil súd prvej inštancie zo skutkového stavu zisteného do času pribratia znalca do konania; znalkyňa sa mala vyjadriť nielen ku skutočnostiam tvrdeným otcom, ale aj k obrane matky, že maloletý ju odmieta len z dôvodu vplyvu otca na dieťa a jej názor znalkyňa potvrdila.

15. Z ustanovenia § 260 C. m. p. nie je možné vyvodiť povinnosť účastníkov Civilného mimosporového poriadku platiť náklady znaleckého dokazovania znalcovi. Toto ustanovenie slúži len na výpočet odmeny a náhrady hotových výdavkov znalcovi. Nie je priliehavý odkaz matky v odvolaní na ustanovenie § 54 C. m. p. vo vzťahu k znalečným trovám. Súd prvej inštancie správne podľa § 54 C. m. p. posúdil nárok otca (proti matke) na náhradu trov právneho zastupovania (spojených s účasťou jeho zástupkyne na pojednávaní) dňa 12. mája 2020, ktoré bolo zmarené pre neúčasť matky a jej právnej zástupkyne bez ospravedlnenia.

16. Kedy a akým spôsobom rozhoduje súd v civilných mimosporových konaniach o trovách konania ustanovuje § 57 a § 58 C. m. p. tak, že o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu rozhoduje súd len na návrh a o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. I keď tieto zákonné ustanovenia upravujú spôsob rozhodovania o trovách konania účastníkov civilného mimosporového poriadku podľa článku 3 ods. 1 základných princípov Civilného mimosporového poriadku bolo možné na ich základe posúdiť aj povinnosť otca a matky zaplatiť znalkyni znalečné v rozsahu nekrytom preddavkom zloženým otcom.

17. Súd prvej inštancie mohol matke uložiť povinnosť zaplatiť časť znalečného znalkyni K.. S. E. K.. v rozsahu 50 % z dôvodu, že znalecké dokazovanie bolo vykonané v záujme všetkých účastníkov konania a rozhodnutie súdu ustanoviť do funkcie znalca a požiadať o vypracovanie znaleckého posudku (podľa názoru súdu prvej inštancie odborné vyjadrenie by nebolo postačujúce) vzišlo zo skutočností tvrdených nielen otcom, ale aj matkou.

17.1 Konanie o novú úpravu styku matky s maloletým, v rámci ktorého bolo nariadené znalecké dokazovanie by zrejme otec maloletého neinicioval, keby matka napriek tomu, že sa niekoľko rokov s maloletým I. nestretla, nepodala na súd návrh na výkon rozhodnutia v časti úpravy styku s maloletým dieťaťom. Nie je možné súhlasiť s názorom matky, že ak návrh na začatie konania podal otec dieťaťa, mal by hradiť všetky výdavky na znalecké dokazovanie.

18. Matka v odvolaní argumentuje proti povinnosti zaplatiť znalkyni trovy znalečného vo výške 381,17 € aj tým, že jej majetkové pomery nedovoľujú vynaložiť takúto sumu na úhradu trov konania z dôvodu, že z objektívnych dôvodov (rizikové tehotenstvo) prišla o príjem zo zamestnania a očakáva narodenie dieťaťa a v odpovedi na vyjadrenie otca už udáva narodenie tretieho dieťaťa.

18.1 Pomery matky vo vzťahu k povinnosti zaplatiť znalkyni náhradu hotových výdavkov a odmenu za vyhotovenie znaleckého posudku odvolací súd zohľadniť nemohol z dôvodu, že nárok znalkyne na znalečné nemôže závisieť od vôle účastníkov uhradiť náklady znalečného, či ich solventnosti. Znalkyňa znalecký úkon v prospech oboch rodičov vykonala a podľa zákona č. 382/2004 Z. z. jej vznikol nárok na odmenu a náhradu hotových výdavkov. Zo žiadneho ustanovenia Civilného mimosporového poriadku nie je možné vyvodiť, že by za účastníkov konania mal trovy znalečného znášať štát.

19. Za účelom preverenia osobných a majetkových pomerov matky (ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie o povinnosti matky nahradiť otcovi trovy odvolacieho konania) vykonal odvolací súd lustráciu príjmu matky cez Sociálnu poisťovňu za obdobie od 01.10.2020 do 03.02.2021 a zistil, že v čase rozhodnutia odvolacieho súdu nie sú zo strany Sociálnej poisťovne matke vyplácané žiadne dávky a správou z Registra obyvateľov má odvolací súd potvrdené, že sa matke dňa 26.11.2020 narodil syn Q. N..

19.1 Civilný mimosporový poriadok v § 52 ustanovuje, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odlišné rozhodnutie, než vyplýva z § 52 C. m. p., by mohol súd prijať podľa § 55 C. m. p. (súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé), ktoré nie celkom vyjadruje dôvod, pre ktorý odvolací súd otcovi proti matke nárok na náhradu trov odvolacieho konania otcovi nepriznal. S odvolaním sa na článok 3 ods. 1 základných princípov Civilného mimosporového poriadku aplikoval odvolací súd na rozhodnutie o nároku

na náhradu trov odvolacieho konania medzi účastníkmi ustanovenie § 257 C. s. p., ktoré umožňuje výnimočne nepriznať náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval odvolací súd práve matkou označené a reportmi štátnych registrov potvrdené skutočnosti, že matke pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, je na materskej dovolenke, čím sú jej možnosti obstaráť si iné finančné prostriedky než dávky od štátu obmedzené. Odvolací súd tiež zohľadnil, že otec maloletého je zamestnaný s priemerným čistým mesačným príjmom 817,73 € a výšku vyúčtovaných trov odvolacieho konania na 38,84 €, ktorých úhradou svojej právnej zástupkyňi bude otec menej strádať než matka na materskej dovolenke.

20. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletému tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).